

Presentació de l'estudi

DESIGUALTAT I POBRESA AL VALLÈS OCCIDENTAL

Consell Comarcal del Vallès Occidental, 2 de juny 2017

Elaborat per:

OBSERVATORI
VALLÈS OCCIDENTAL

Amb l'assistència tècnica de :

notus

recerca social aplicada
investigación social aplicada
applied social research
recherche sociale appliquée

Amb el suport de:

Diputació
Barcelona

Xarxa d'Observatoris
del Desenvolupament
Econòmic Local

SOC

Servei d'Ocupació
de Catalunya

Generalitat
de Catalunya

MINISTERIO DE EMPLEO Y SEGURIDAD SOCIAL

OBJECTIUS I METODOLOGIA

● PUNT DE PARTIDA

- **Acord maig 2016 Consell d'Alcaldes i Alcaldesses:**

“Sol·licitar a l'Observatori Comarcal l'elaboració d'un estudi específic sobre desigualtat i exclusió social que es centri, entre d'altres, en l'anàlisi de les causes i conseqüències de l'emergència habitacional i la pobresa energètica i alimentària. I sol·licitar que realitzi una tasca permanent de recollida i difusió d'indicadors en aquest camp”

- **Objectius de l'estudi:**

- ✓ Aportar informació i coneixement a nivell **municipal** de la situació del context actual de la pobresa i de les mesures principals en curs de les administracions públiques per a fer-li front.
- ✓ Activar mecanismes permanents de seguiment i evolució de la pobresa local i de l'esforç i impacte de les polítiques públiques.

● PROCÉS ELABORACIÓ (QUANTITATIU) ○○○○ ○

- **RECULL DE NOVES DADES A ESCALA LOCAL**

- ✓ Consell Comarcal del Vallès Occidental (beques menjador, Informació àrees serveis socials i habitatge,...)
- ✓ Ajuntaments de la comarca (p. ex. dades banc d'aliments, parc d'habitatges públic, ajudes concedides, etc)
- ✓ Diferents departaments i ens de la Generalitat de Catalunya: IDESCAT, Departament d'Empresa i Coneixement, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Departament de Salut, Agència d'Habitatge de Catalunya (AHC)

- **CERCA I CONSULTA DE MOLTES I DIVERSES FONTS D'INFORMACIÓ**

Agència Estatal de l'Administració Tributària (AEAT), Seguretat Social (SS), Oficines de treball, Padró, Cens, INCASÒL, Consell General del Poder Judicial (CGPJ), Cadastre,...

● PROCÉS ELABORACIÓ (QUALITATIU) ○○○○ ○

- **Grup treball transversal Consell Comarcal** per a l'elaboració i seguiment de l'estudi
- **Entrevistes i contactes bilaterals amb agents clau**
Ajuntaments, entitats socials (Càrites – Creu Roja), AHC, AMB
- **Explicació dels treballs en comissions i taules comarcals**
(Plenari Àrea Bàsica de Serveis Socials - Comissió Tècnica Mixta Habitatge-Serveis Socials)
- **Jornades i sessions de treball**
 - ✓ 20 de desembre 2016: sessió tècnica debat indicadors i conceptes
 - ✓ 2 de juny 2017: presentació estudi i debat sobre les conclusions
- **Constitució *Comissió mixta d'observació permanent de les desigualtats i la pobresa al Vallès Occidental*** com a instrument públic i privat de cooperació en aquest àmbit (22 de maig 2017)

● CONTINGUTS ESTUDI

1. Concepte i exemples d'indicadors de pobresa supralocal i locals
2. Estat de la desigualtat i la pobresa al Vallès Occidental
 - 2.1. La crisi i el seu impacte a Catalunya
 - 2.2. Anàlisi d'indicadors per municipi (renda, mercat de treball, habitatge i altres)
3. Polítiques locals contra la desigualtat i la pobresa al Vallès Occidental
 - 3.1. Legislació i mesures
 - 3.2. Indicadors sobre polítiques en curs (serveis socials, habitatge, alimentació, energia i prestacions de desocupació)
4. Proposta d'indicadors per mesurar la pobresa i monitoritzar les polítiques (Informe anual)
5. Conclusions i recomanacions

DESIGUALTAT I POBRESA

CONCEPTES I DADES MÉS RELLEVANTS

● CONCEPTE - POBRESA

Pobresa – una vessant de la desigualtat social que té implicacions en les condicions de vida materials i socials, les capacitats i les oportunitats vitals

Una gran part de les institucions polítiques, entitats socials i literatura especialitzada aborda la pobresa com un fenomen multidimensional, on la renda es només un dels aspectes a tenir en compte – no s'adopta la distinció entre pobresa (material) i exclusió social

“La pobresa es un fenomen complex i multidimensional que va més enllà de la manca de recursos per la supervivència i s'estén a la privació de les activitats civils, socials i culturals, així com las oportunitats per la participació política i la mobilitat social”

(Council of the EU 2007)

● CONCEPTE - POBRESA

Concepte simple i sense perspectiva de gènere	Concepte multidimensional i amb perspectiva de gènere
Es limita a la renda i la privació material	Aborda les condicions de vida materials i socials, capacitats i oportunitats vitals
Adopta una perspectiva estàtica	Aborda una perspectiva dinàmica , tenint en compte la persistència de la pobresa al llarg de la vida i la seva transmissió intergeneracional
Només considera la pobresa a les llars	Combina pobresa individual i pobresa a les llars , considerant la desigualtat existent en el si de les famílies – en particular de gènere
No té en compte altres desigualtats socials	Adopta un enfocament interseccional per tenir en compte l'acumulació de desavantatges per determinats col·lectius, considerant altres formes de desigualtat social (gènere, ètnia, edat...)
Posa l'accent de l'actuació política en l'accés a l'ocupació	Posa l'accent de l'actuació política en la inclusió social per mitjà del suport econòmic, l'accés a una ocupació digna i l'accés a serveis de qualitat (habitatge, salut, ensenyament...)

Emergència alimentària, habitacional i energètica: manifestacions diverses d'un mateix fet, **pobresa extrema**, que no es limita a la manca de recursos materials

● DESIGUALTAT I POBRESA A CATALUNYA

La **pobresa és una realitat persistent** a Catalunya, amb indicis clars de **pobresa severa**

- La crisi ha tingut un fort impacte a Catalunya, amb el resultat d'una societat més **desigual i polaritzada**, on s'intensifica la pobresa i altres formes de vulnerabilitat social, especialment en determinats col·lectius
- Tot i els indicis de recuperació econòmica i creació d'ocupació, la pobresa persisteix, vinculada al **treball precari, l'atur de llarga durada**, les **dificultats per conciliar treball i vida familiar**, els **dèficits de protecció social** (inclosa la protecció envers la monoparentalitat) i la **manca de polítiques adequades en relació a l'habitatge**
- La **pobresa extrema ha augmentat** des de l'inici de la crisi i es manifesta de forma diversa, com ara l'emergència alimentària, habitacional i energètica

La informació disponible mostra una **situació similar a la comarca**

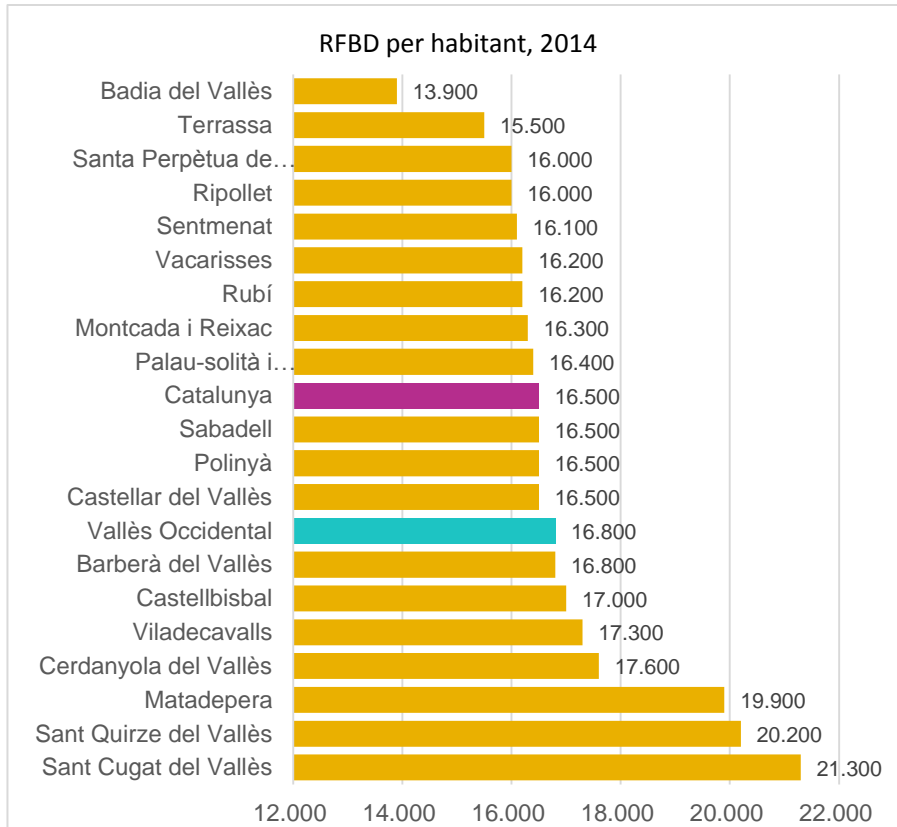
Amb tota la informació obtinguda podem extrapolar resultats de la Taxa AROPE* per a la comarca (indicador europeu harmonitzat)

ACTUALMENT 2016

Un 21,4% de població en risc de pobresa i exclusió social a la comarca i un 22,5% a Catalunya

Una persona de cada cinc es troba en situació de pobresa

** població que està almenys en una d'aquestes tres situacions: en risc de pobresa (per sota del 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals) o té privació material severa o té una intensitat de treball baixa.*

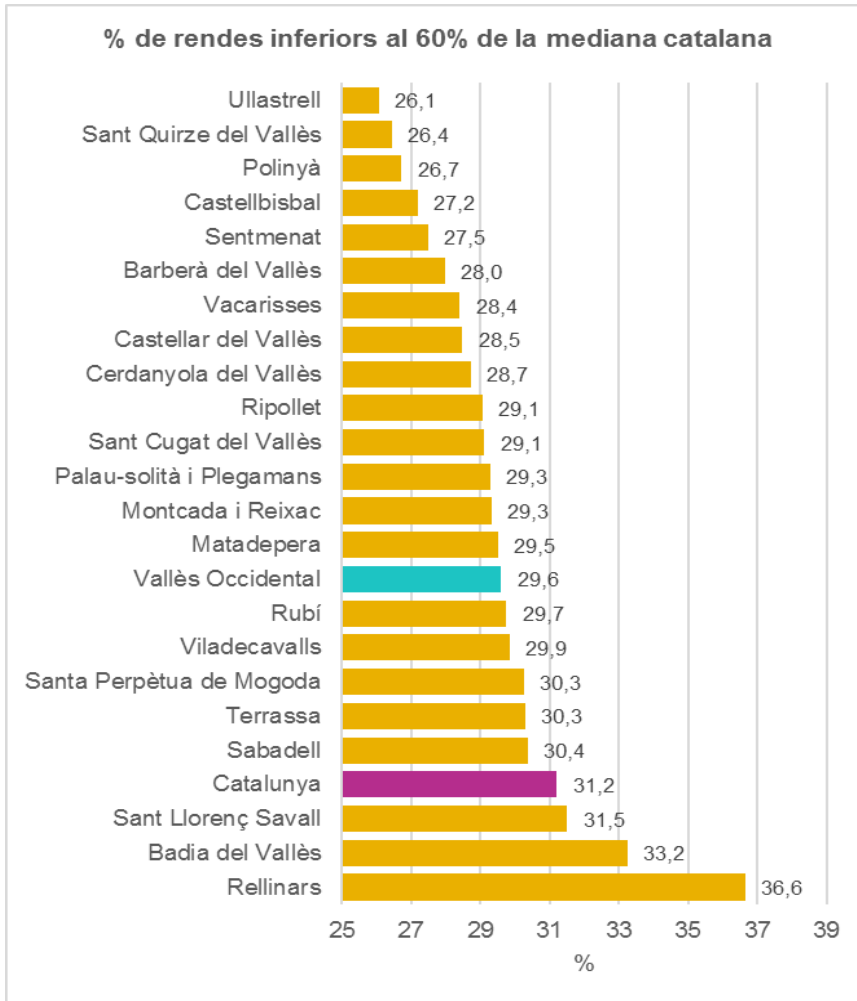

RFDB PER HABITANT 2014

16.800€ al Vallès Occidental, lleugerament per sobre de la catalana (16.500€)

En general, RFDB per habitant semblant (+/- 800€) a la mitjana de la comarca dels municipis

Destaquen Sant Cugat, Sant Quirze i Matadepera com els municipis més "rics" (més de 3.000€ per sobre de la mitjana comarcal)

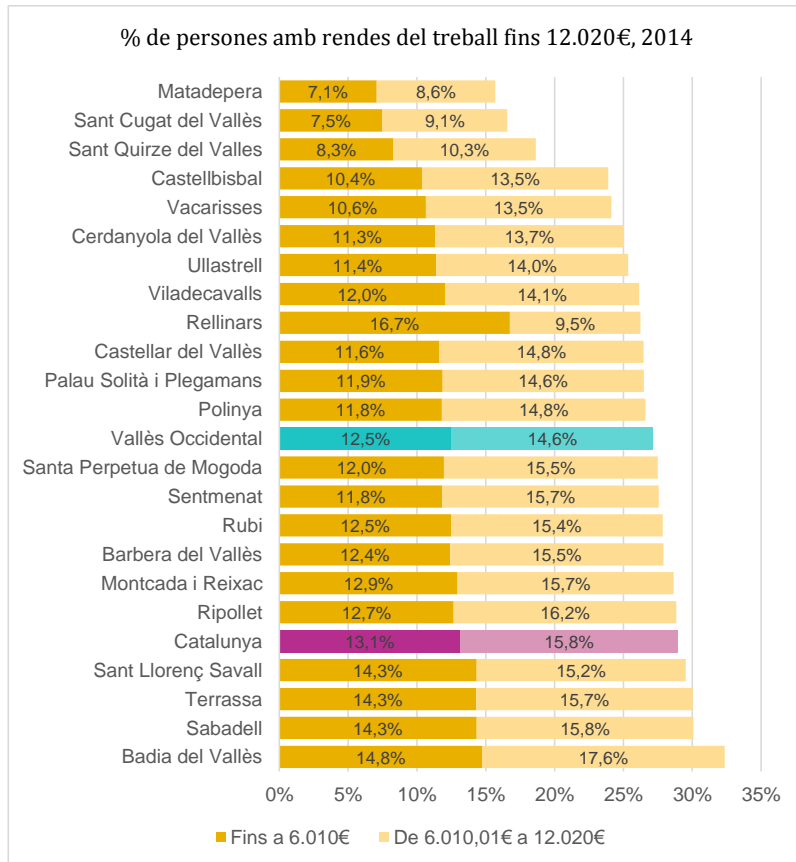
DESIGUALTAT DE RENDA, 2012

La situació al Vallès Occidental és lleugerament millor que al conjunt de Catalunya

29,6% persones tenen una renda per sota del 60% de la mediana catalana (31,2% a Catalunya).

Diferències rellevants entre els municipis, al voltant dels 10 punts percentuals

Rellinars i Badia sobresurten com els municipis amb major desigualtat de renda i on la bretxa és més elevada

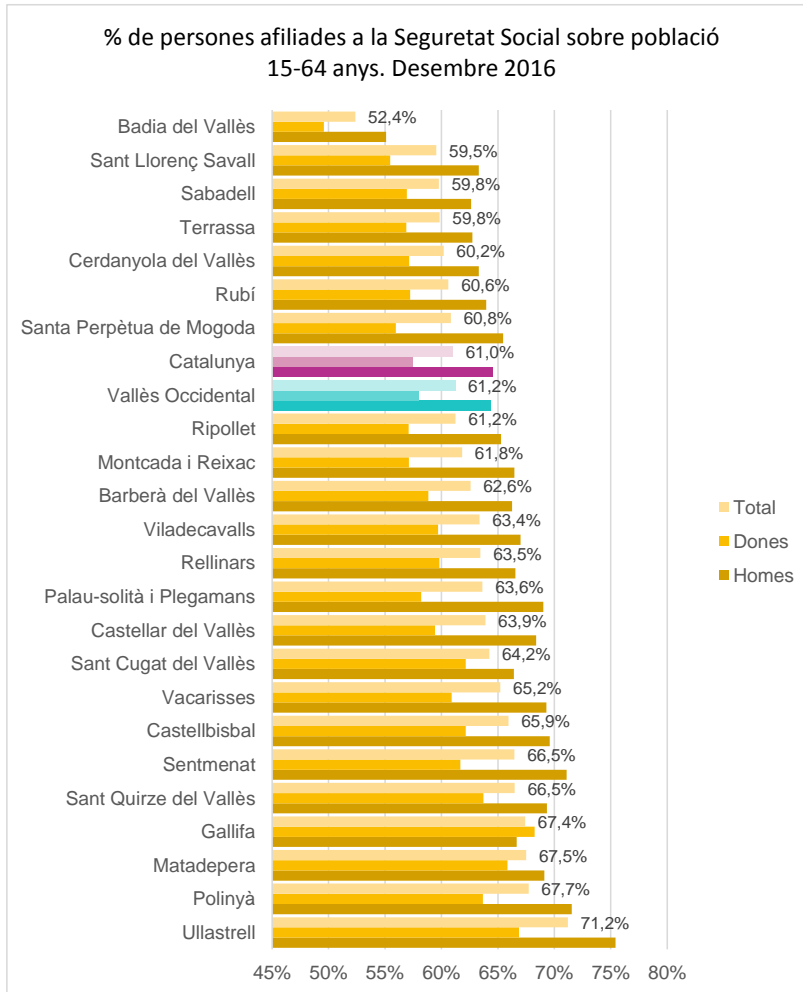

RENDES DEL TREBALL, 2014

12,5% de treballadors amb rendes del treball fins a 6.010€ (13,1% Catalunya)

14,6% amb rendes entre 6.010,01€ i 12.020€ (15,8% Catalunya)

En ambdós casos, hi ha algunes diferències municipals molt acusades, al voltant dels 10 punts percentuals.

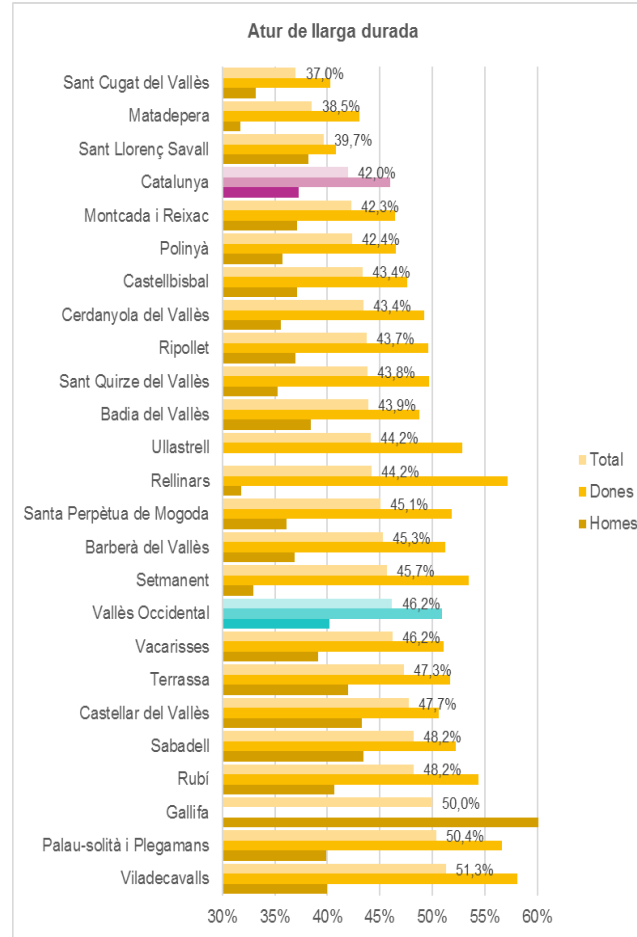
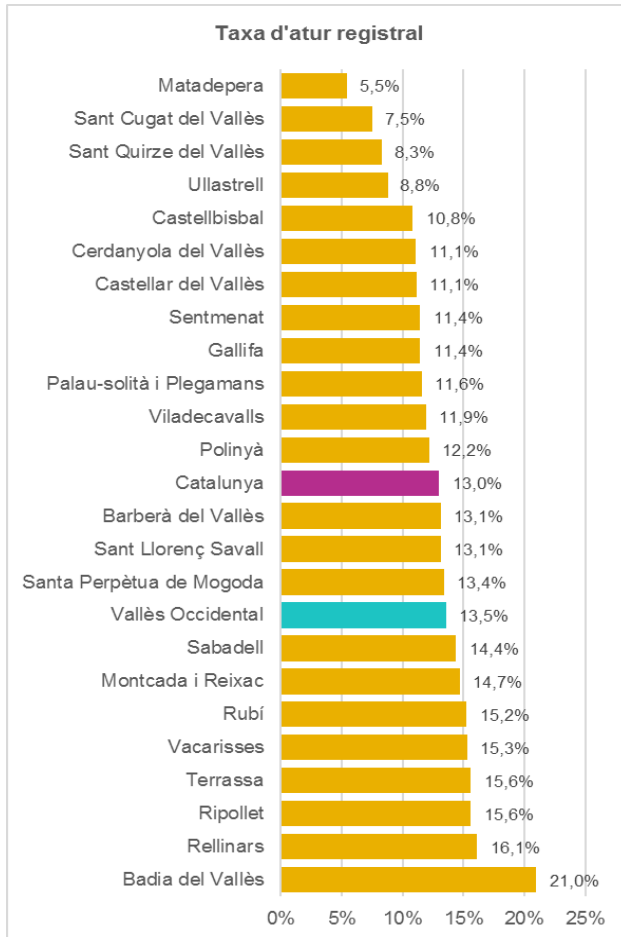

TAXA OCUPACIÓ, 2016

Situació força similar a la de Catalunya, per homes i dones (al voltant del 60% d'ocupats, 64% homes i 58% dones)

Varia entre 52% (Badia) i 71% (Ullastrell), amb diferències al voltant dels 13 punts percentuals per cada sexe

DESIGUALTAT I POBRESA A LA COMARCA

ATUR, 2016

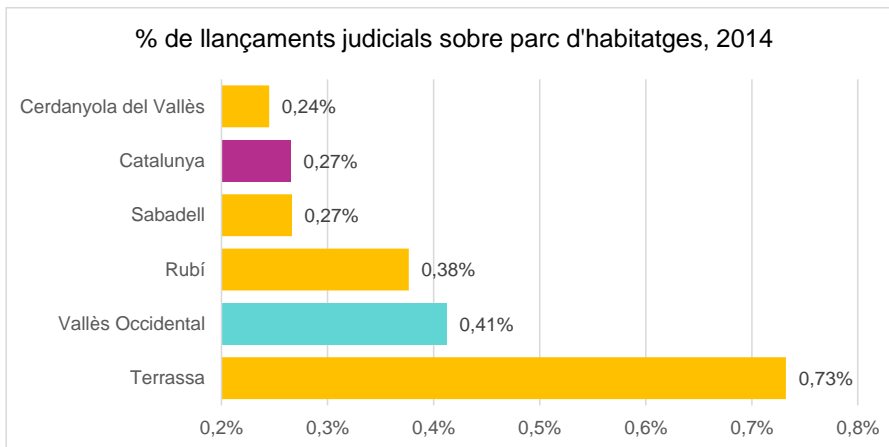
Taxa d'atur registral més alta a la comarca (13,5%) que a Catalunya (13%)

Major incidència de l'atur de llarga durada, tant per homes com per dones

Diferències molt rellevants entre els municipis

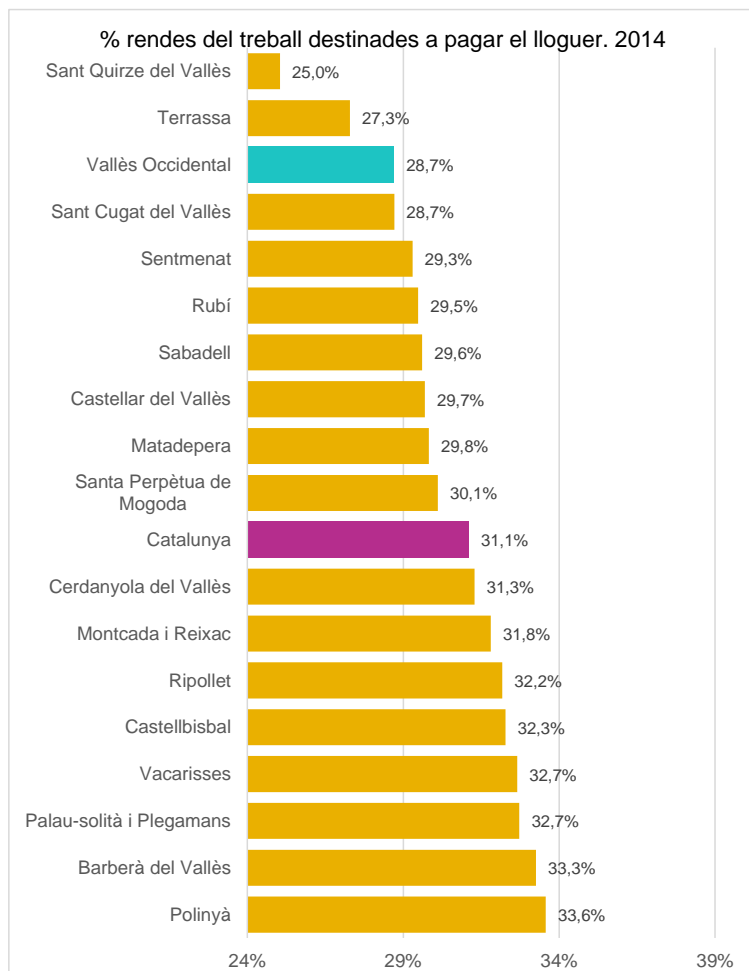

DESNONAMENTS, 2014

1.537 desnonaments a la comarca, un 0,41% del parc d'habitatges (taxa superior a la mitjana catalana: 0,27%)

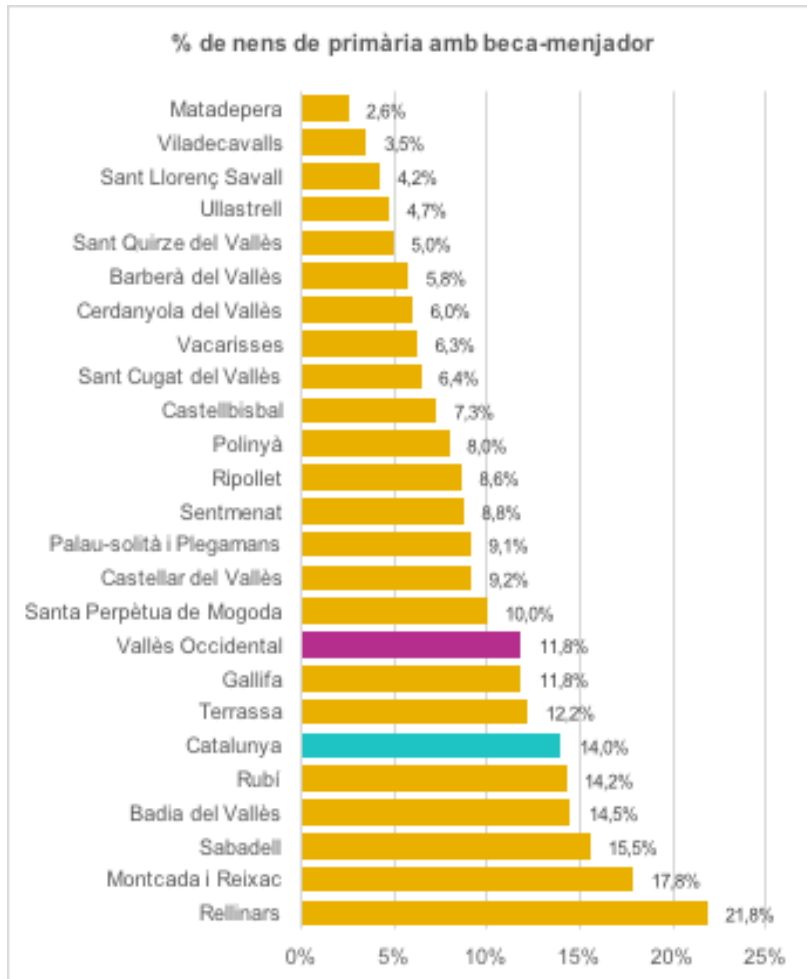
Diferències territorials marcades: només el partit judicial de Cerdanyola es troba per sota de la mitjana catalana, mentre que la taxa més alta de desnonaments arriba fins al 0,73% al partit judicial de Terrassa.

PREU RELATIU DEL LLOGUER D'HABITATGE, 2014

El preu del lloguer mensual sobre les rendes del treball es situa en el 28,7%, per sota de la mitjana catalana (31,1%)

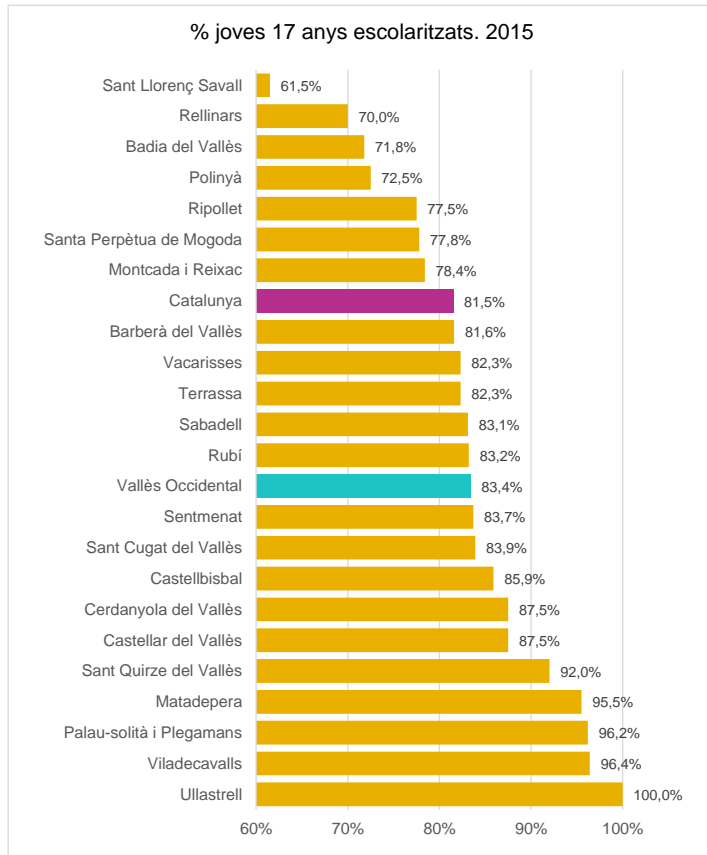
Terrassa i Sant Quirze del Vallès destaquen amb un preu per sota de la mitjana comarcal, mentre a l'altre extrem trobem Polinyà i Barberà del Vallès, per sobre del 33%

POBRESA INFANTIL SEVERA, 2016

La pobresa infantil severa al Vallès Occidental és lleugerament inferior a la de Catalunya, amb al menys un 11,8% de nens en aquesta situació

Les diferències municipals són molt rellevants, amb valors per sota del 4% a Matadepera i Viladecavalls i per sobre del 14% a Rellinars, Montcada, Sabadell, Badia i Rubí

ABANDÓ ESCOLAR PREMATUR, 2015

A la comarca, 83,4% de joves de 17 anys estan escolaritzats. Un 17% abandonen prematurament els estudis (una xifra lleugerament inferior a la catalana)

Hi ha diferències rellevants entre municipis:

- més de 95% de joves escolaritzats a Ullastrell, Viladecavalls, Palau-solità i Matadepera
- menys del 75% a Sant Llorenç, Rellinars, Badia i Polinyà

PROPOSTA D'INDICADORS PER MESURAR I COMPARAR LA POBRESA LOCAL

● INDICADORS DE POBRESA

OBJECTIU	Seleccionar un conjunt d'indicadors per facilitar l'anàlisi de la pobresa als diferents municipis de la comarca i contribuir a orientar i monitoritzar les polítiques en aquesta matèria
SELECCIÓ	Només els indicadors més rellevants , que han de complir criteris de qualitat conceptuals i tècnics per tal de garantir COMPARACIÓ I AGREGACIÓ amb resultats robustos
CRITERI CONCEPTUAL CLAU	Claredat en la interpretació: cada indicador es pot interpretar sense ambigüïtat en relació al nivell de pobresa, en un sentit “positiu” (menys pobresa) o “negatiu” (major pobresa) . Aquest criteri conceptual és el que permet comparar i agregar indicadors
CONVERSIÓ	Les variables originals s'expressen en una mateixa direcció (valor més alt=major pobresa) i una mateixa escala (0=valor més baix; 100=valor més alt)
REFINAMENT	S'eliminen les variables que presenten correlacions negatives o són redundants
COMPARACIÓ	Els resultats de tots els indicadors es presenten en un gràfic radial que permet comparar directament els indicadors a cada municipi amb la mitjana comarcal i catalana
AGREGACIÓ	Els indicadors s'agreguen per cada municipi amb l'objectiu d'establir el grau de pobresa relativa. L'objectiu no és crear un indicador sintètic, sinó utilitzar l'agregació com un instrument addicional per detectar problemes i tendències que sigui d'utilitat per orientar l'actuació política

INDICADORS DE POBRESA

Àmbit	Codi	Indicador	Unitat	Font	Any
Renda	A1	% població amb rendes inferiors al 60% de la mediana catalana	%	IDESCAT	2012
	A2	Bretxa de les rendes inferiors al 60% de la mediana catalana	%	IDESCAT	2012
Renda del treball	A3	% població amb rendes del treball fins a 6.010€	%	AEAT, elaboració pròpia	2014
	A4	% població amb rendes del treball entre 6.010,01€ i 12.020€	%	AEAT, elaboració pròpia	2014
Ocupació	A5	% no afiliats sobre població entre 15 i 64 anys: homes	%	IDESCAT	2016
	A6	% no afiliades sobre població entre 15 i 64 anys: dones	%	IDESCAT	2016
Atur de llarga durada	A7	% aturats de llarga durada sobre població activa: homes	%	Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia	2016
	A8	% aturades de llarga durada sobre població activa: dones	%	Departament d'Empresa i Coneixement, elaboració pròpia	2016
Pobresa infantil severa	A9	% infants de primària que reben beques menjador	%	Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2016 2017
Abandó escolar prematur	A10	% joves de 17 anys no escolaritzats	%	IDESCAT	2015

● LA POBRESA A LA COMARCA

Es tracta d'una aproximació que s'ha de prendre amb **cautela**

- L'objectiu no és crear un indicador sintètic. Això requereix un major volum de dades al llarg del temps així com proves estadístiques addicionals per testar la seva robustesa i fiabilitat
- L'objectiu es menys ambiciós: **utilitzar l'agregació per il·lustrar els resultats obtinguts des d'una perspectiva general, com una eina addicional per detectar tendències i problemes significatius a la comarca**
- Els municipis petits les dades poden tenir fluctuacions anuals elevades

INDICADOR DE POBRESA

A partir de la informació obtinguda i analitzada, s'han seleccionat 10 indicadors per mesurar la pobresa a la comarca i els municipis.

Per mesurar la pobresa a nivell municipal, s'ha elaborat un indicador relatiu en base als 10 indicadors seleccionats. L'indicador pren els valors entre:

RESULTATS COMARCALS

RENDA FAMILIAR

29,6%

població amb renda familiar per sota del 60% mediana catalana
*La mediana és el valor central d'un conjunt de valors

37,2%

diferència que separa la renda mediana de les llars pobres del llindar de pobresa establert

RENDA DEL TREBALL

27,1%

treballadors precaris amb rendes del treball inferiors a 12.000€ l'any

12,5%

treballadors precaris amb rendes del treball inferiors a 6.000€ l'any (s'inclouen prestacions desocupació)

OCUPACIÓ

♂ **35,6%**

homes en edat de treballar no està afiliat a la Seguretat Social

♀ **42%**

dones en edat de treballar no està afiliat a la Seguretat Social

ATUR DE LLARGA DURADA

♂ **4,7%**

homes actius que porten més d'un any a l'atur

♀ **7,9%**

dones actives que porten més d'un any a l'atur

POBRESA INFANTIL I A BANDO ESCOLAR

11,8%

infants de primària reben una beca d'ajut de menjador

16,6%

joves de 17 anys no estan escolaritzats

Nivell relatiu de pobresa

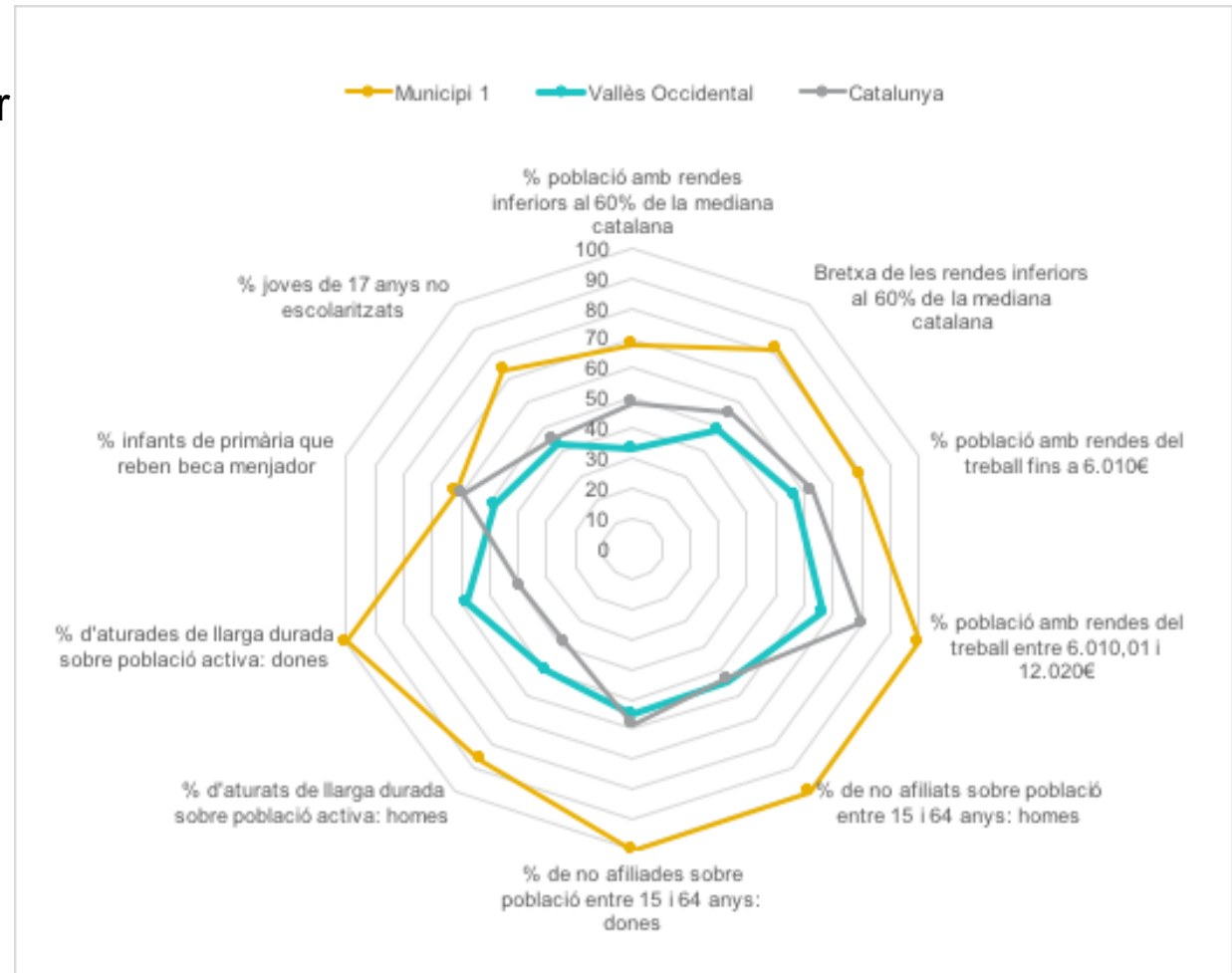
Vallès Occidental **51**

Catalunya **54**

● LA POBRESA ALS MUNICIPIS

- S'interpreta en la mateixa direcció: valor més alt = més pobresa
- Tenen la mateixa mesura (0=valor més baix de la sèrie; 100=valor més alt de la sèrie)

POLÌTIQUES CONTRA LA DESIGUALTAT I LA POBRESA

LEGISLACIÓ, MESURES POLÌTIQUES, INDICADORS

● EL MARC POLÍTIC - LEGISLACIÓ ○○○○ ○

SERVEIS SOCIALS	LLEI 13/2006 , de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic
	LLEI 12/2007 , de l'11 d'octubre, de serveis socials
	DECRET 142/2010 , de l'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-11
HABITATGE	DECRET LLEI 1/2015 , de 24 de març, de mesures extraordinàries i urgents per a la mobilització dels habitatges provinents de processos d'execució hipotecària
	LLEI 24/2015 , del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica
	LLEI 4/2016 , del 23 de desembre, de mesures de protecció del dret a l'habitatge de les persones en risc d'exclusió residencial
POBRESA ENERGÈTICA	LLEI 22/2010 , del 20 de juliol, del Codi de Consum de Catalunya
	LLEI 20/2014 , del 29 de desembre, del Codi de consum de Catalunya, per a la millora de la protecció de les persones consumidores en matèria de crèdits i préstecs hipotecaris, vulnerabilitat econòmica i relacions de consum
	LLEI 24/2015 , del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica

● EL MARC POLÍTIC – MESURES

MESURES DESTINADES A L'EMERGÈNCIA HABITACIONAL

<i>Mesures destinades a posar fre a la pèrdua de l'habitatge</i>	<i>Mesures destinades a facilitar l'accés a l'habitatge</i>
Servei d'Intermediació i assessorament hipotecari de l'OFIDEUTE	Registre d'habitatges buits en mans de grans tenidors gestionat per l'Agència de l'Habitatge de Catalunya (AHC)
Mesa d'emergències econòmiques, socials i altres casos de necessitats especials	Convenis de cessió d'habitatges buits per ser destinats a habitatge social
Línies d'ajudes per al lloguer de l'Agència d'Habitatge de Catalunya (AHC)	Expropiació temporal de l'ús dels habitatges buits d'entitats financeres
Ajuts econòmics al pagament del lloguer o hipoteques dels Serveis Socials	Accions destinades a posar en el mercat (lloguer o venda) els habitatges buits
Reallotjament social a famílies en risc d'exclusió social sense habitatge	Borses de lloguer social
	Xarxa de mediació de lloguer social

MESURES DESTINADES A LA POBRESA ALIMENTÀRIA

Prestacions d'urgència socials destinades a la manutenció
Punts de distribució d'aliments
Beques menjadors
Xecs o targetes moneder

MESURES DESTINADES A LA POBRESA ENERGÈTICA

<i>Accions directes</i>	<i>Accions indirectes</i>
Prestacions d'urgència social per pagar subministraments	Servei d'auditories energètiques (Diputació de Barcelona)
Ajuts al pagament de deutes de subministraments	Ajudes a les rehabilitació d'habitatges
Convenis amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona o la Diputació de Barcelona	Programes d'auditories energètiques
Bo social	Assessorar als afectats per la pobresa energètica

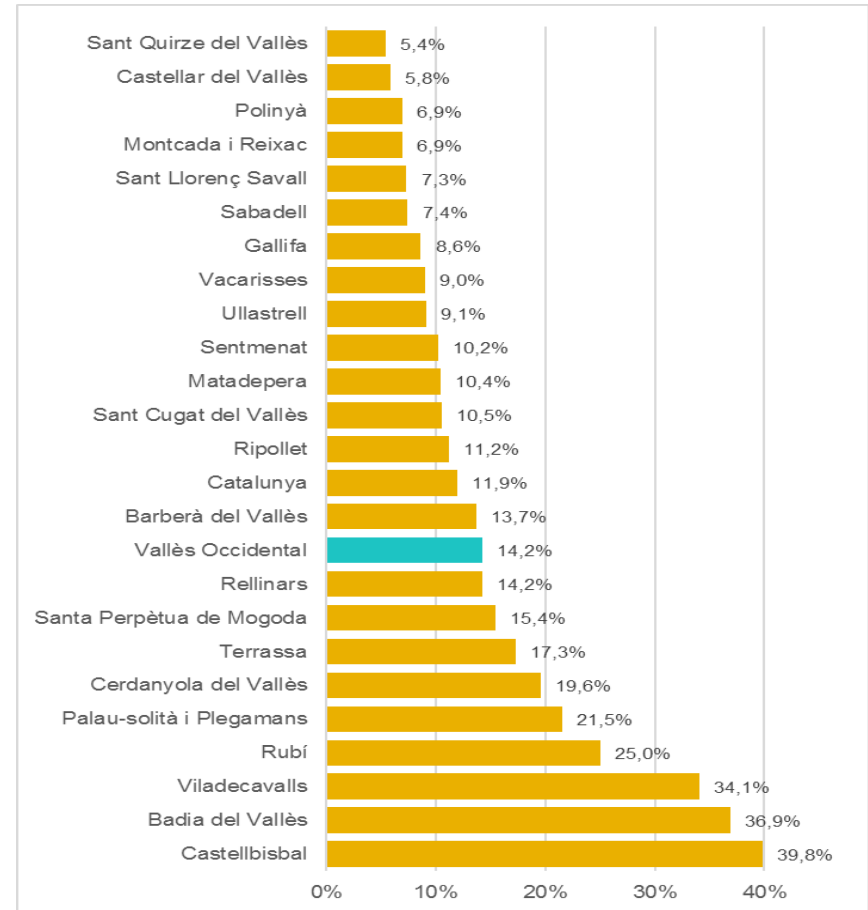
● INDICADORS DE MESURES

ATENCIÓ SOCIAL, 2015

El percentatge de **persones usuàries** dels serveis socials es situa en un **14,2%** de la població de la comarca

Variacions importants que van del més de **33%** (Castellbisbal, Badia i Viladecans) a per sota del **8%** (Sant Quirze, Castellar, Montcada, Polinyà i Sabadell).

● INDICADORS DE MESURES

PRESTACIONS D'URGÈNCIA SOCIAL, 2015

- La despesa registra un important increment passant de 5,9M€ (2013) a **7,9M€** (2015).
- L'import mitjà anual es situa en 149€ a la comarca, amb variacions que van dels 1.363€ d'Ullastrell als 17€ de Viladecavalls.
- El nombre de prestacions d'urgència social representa el **5,9% de la població de la comarca**.
- Aquest percentatge **varia molt entre els municipis** (per sota del 2% a Matadepera, Sabadell i Ullastrell i per sobre del 20% a Badia, Viladecavalls i Castellbisbal, on arriba gairebé al 67%)

INDICADORS DE MESURES

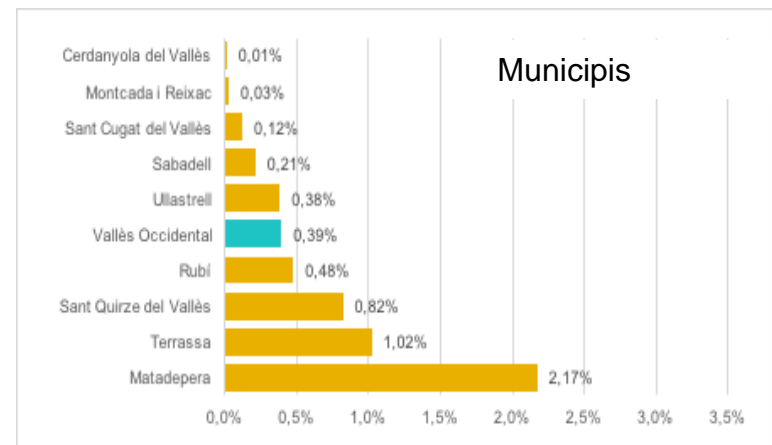
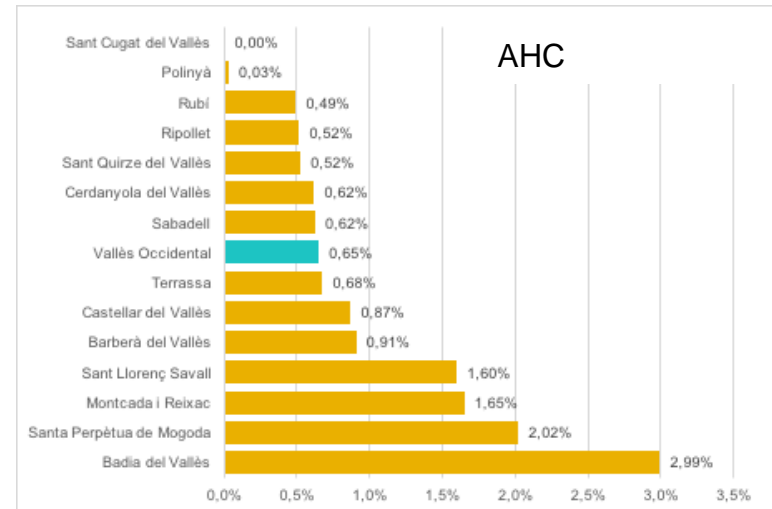

HABITATGE SOCIAL, 2016

3.891 habitatges socials, només un **1%** del parc d'habitatges, amb diferències importants:

- Més del 2% - Badia, Matadepera i Santa Perpètua
- Cap habitatge social a Castellbisbal, Gallifa, Palau-solità, Rellinars, Sentmenat, Vacarisses i Viladecavalls

El **62%** de l'habitatge social està gestionat per l'**AHC** (no té cap habitatge a 9 municipis) i el 38% pels municipis (només **9 municipis gestionen habitatges**)

AJUTS ECONÒMICS A L'HABITATGE, 2015

- **10.139** ajuts a l'habitatge (el 47% gestionats per l'AHC i el 53% pels serveis socials), amb una **despesa total de 10,3M€** (83% realitzat per l'AHC i 17% pels serveis socials)
- Aquests ajuts representen el 2,7% de les llars a la comarca, un percentatge que fluctua entre Gallifa (cap ajut) i Sant Llorenç (8,4%)

INDICADORS DE MESURES

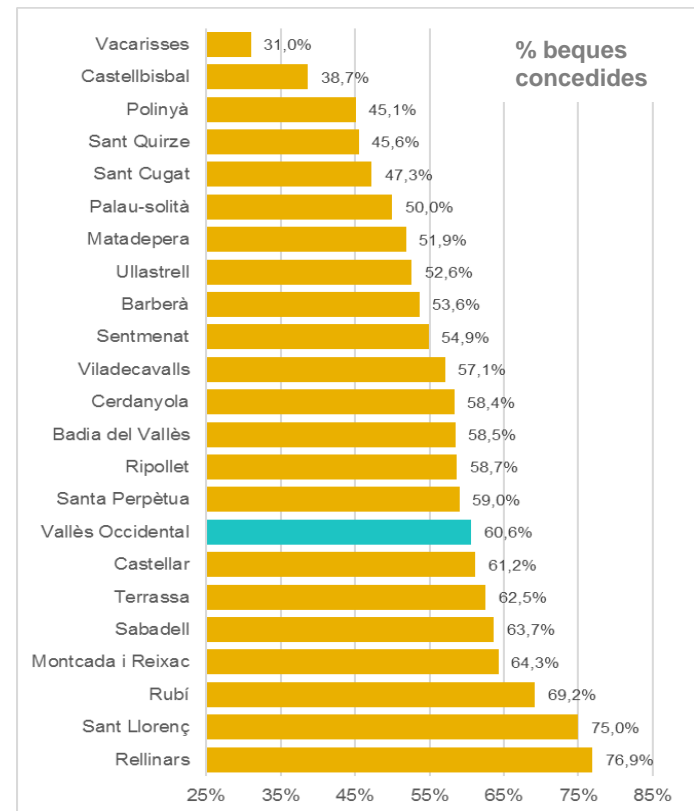

AJUTS A L'ALIMENTACIÓ, 2015

30.517 ajuts (67% prestacions d'urgència social i 33% beques menjadors), amb una despesa total de **7,2M€** (78% beques menjadors i 22% prestacions d'urgència social).

L'import mitjà anual dels ajuts va ser de **236€**. Fluctua entre 560€ (Sabadell) i 21€ (Viladecavalls).

Es van concedir el **61%** de les beques menjador sol·licitades

AJUTS ALS SUBMINISTRAMENTS, 2015

- **11.023** prestacions d'urgència social per fer front als subministraments amb una despesa de **1,2M€**.
- Aquests ajuts representen el **3%** de la població de la comarca, un percentatge que varia entre Matadepera (cap ajut) i Castellbisbal (27,3%).
- L'import mitjà dels ajuts va ser de **110€**, fluctuant entre 540€ (Ripollet) i 17€ (Castellbisbal)

● INDICADORS DE MESURES

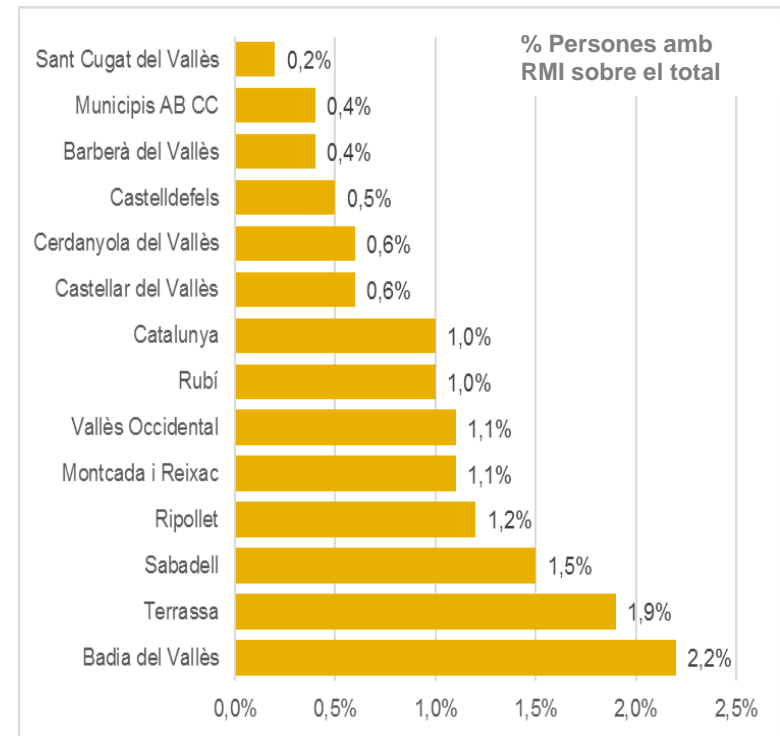

RENDA MÍNIMA INSERCIÓ, 2014-15

La despesa en RMI s'estima en **23,3M€** al 2015. L'any 2014 va tenir un total de **3.529** persones beneficiaris a la comarca

El % de persones que reben la Renda Mínima d'Inserció sobre la població total ha passat del 0,8% al 2012 al 1,1% al 2015, una evolució molt similar a Catalunya.

La diversitat territorial és notable, amb percentatges que varien entre el 2,2% de Badia i el 0,2% de Sant Cugat.

● INDICADORS DE MESURES

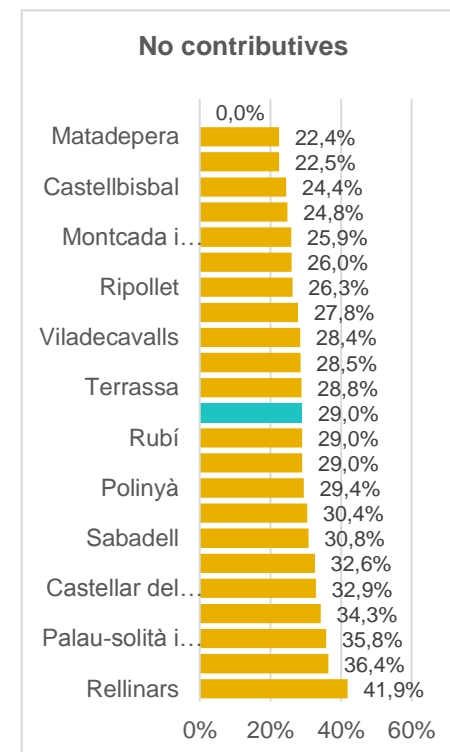
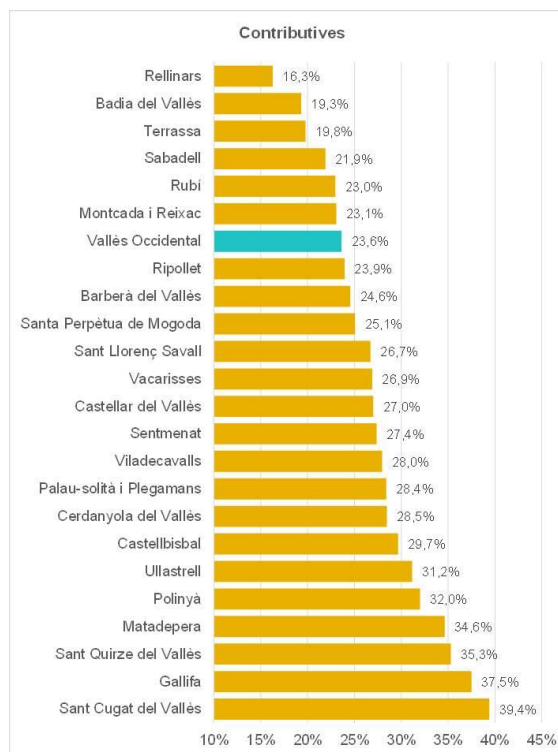

PRESTACIONS PER DESOCUPACIÓ, 2016

La despesa en prestacions a la comarca s'estima en **313.271M€** (67% import per contributives i **33%** no contributives)

El **23,6%** de les persones registrades reben una prestació contributiva, el **29%** una prestació no contributiva, el **43,4%** no reben cap prestació.

Diferències rellevants entre els municipis, amb **baixa cobertura** a Gallifa, Terrassa, Montcada i Badia i **cobertura alta** a Palau-solità i Ullastrell.

PROPOSTA D'INDICADORS PER MONOTORITZAR L'IMPACTE DE LES MESURES

● INDICADORS DE MESURES

- **No permeten** una comparació directa en termes d'allò que es considera "millor" o "pitjor" – no comparables ni agregables
- Tot i així, són útils per monitoritzar al llarg del temps les mesures que s'estan desenvolupant i contribuir al **debat polític sobre els objectius, l'efectivitat i l'impacte** del conjunt d'actuacions al territori
- Es considera que en aquest procés ha de sorgir necessàriament la necessitat de **compilar més dades municipals i refinar** els indicadors de monitorització

Exemple

Té utilitat conèixer quin és el percentatge d'usuaris dels serveis socials sobre la població de la comarca, però no podem establir a priori que tenir un major o menor percentatge sigui necessàriament millor o pitjor en relació al seu impacte sobre la pobresa

La alternativa seria calcular el percentatge d'usuaris sobre la població en situació de pobresa, però els resultats no son prou consistents

INDICADORS DE MESURES

Àmbit	Codi	Indicador	Unitat	Font	Any
Atenció social	B1	% usuaris de serveis socials sobre població	%	RUDEL i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
Prestacions d'urgència social	B2	% prestacions d'urgència social sobre població	%	RUDEL i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
	B3	Import mitjà de les prestacions d'urgència social	€	RUDEL i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
Mesures sobre emergència habitacional	B4	% habitatges socials sobre el parc d'habitatges	%	AHC i municipis, elaboració pròpia	2016
	B5	% ajuts destinats a l'habitatge sobre llars	%	RUDEL, AHC i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
	B6	Import mitjà de les prestacions d'habitatge	€	RUDEL, AHC i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
Mesures sobre pobresa energètica	B7	% ajuts destinats als subministraments sobre llars	%	RUDEL i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
	B8	Import mitjà de les prestacions de subministraments de llar	€	RUDEL, AHC i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
Mesures sobre pobresa alimentària	B9	% ajuts destinats a l'alimentació sobre població	%	Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
	B10	Import mitjà de les prestacions per alimentació	€	RUDEL, AHC i Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2015
Prestacions de desocupació	B11	Taxa de cobertura de les prestacions de desocupació contributives	%	Observatori del Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2016
	B12	Taxa de cobertura de les prestacions de desocupació assistencials i programes d'activació	%	Observatori del Consell Comarcal del Vallès Occidental, elaboració pròpia	2016

CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

● CONCLUSIONS

EN RELACIÓ A LES DADES ANALITZADES (i)

- La pobresa és una realitat **persistent** amb indicis clars de **pobresa severa**. Taxa AROPE 21,4% - **una de cada cinc persones**
- Com aspectes **negatius** de la comarca en comparació amb Catalunya cal destacar
 - **atur de llarga durada** (4,7% pels homes i 7,9% per les dones, 0.8 i 1,6 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana)
 - **risc de pèrdua de l'habitatge** (0,41% de llançaments judicials sobre habitatges, front a 0,27% de mitjana catalana)

● CONCLUSIONS

EN RELACIÓ A LES DADES ANALITZADES (ii)

- Més enllà de l'accés a l'ocupació, les dades mostres que al Vallès Occidental, igual que a Catalunya, ens trobem amb greus problemes, els més rellevants:
 - **baix salari** (el 27,1% dels treballadors perceben rendes anuals del treball fins a 12,020€, amb un 12,5% en el tram del molt baix salari, fins a 6.010€)
 - **pobresa infantil severa** (almenys el 11,8% dels nens de primària viuen en llars amb una renda molt baixa, al voltant del 10-18% per sota del llindar de pobresa AROPE)
 - **abandó escolar prematur** (prop del 17% de joves de 17 anys no estan escolaritzats)

● CONCLUSIONS

EN RELACIÓ A LES DADES ANALITZADES (iii)

- La pobresa presenta una **diversitat territorial** molt marcada a la comarca
 - En un extrem, es troben els municipis més rics (Matadepera, Sant Cugat i Sant Quirze) amb un nivell de pobresa relativament baix; en l'altre Badia i Rellinars, municipis amb menor nivell de renda mitjana i un nivell alt de pobresa
 - Aquesta diversitat es fa molt palesa quan es comparen els indicadors de mesura local de pobresa

● CONCLUSIONS

EN RELACIÓ A LES DADES ANALITZADES (iv)

- De les **mesures** per donar protecció social i fer front a la pobresa, les dades més recents mostren que:
 - el 43,4% d'aturats registrats no reben cap prestació
 - els serveis socials han prestat atenció a un 14,2% de la població
 - el nombre de prestacions d'urgència social representa el 5,9% de la població
 - els ajuts a l'habitatge el 2,7% de les llars
 - els habitatges socials el 1% del parc total d'habitatges
- Tot i l'increment de la despesa als darrers anys, les xifres semblen **insuficients** si es comparen amb la taxa AROPE estimada (21,4%) o la taxa coneguda de pobresa infantil severa (11,8%).

● CONCLUSIONS

EN RELACIÓ A LES DADES ANALITZADES (v)

- La comarca presenta diferències molt marcades en relació a la **cobertura i l'import mitjà** de les mesures per municipis.
- Probablement, les dades reflecteixen **disparitat de criteris** pel què fa a la definició de les variables, així com requisits i orientacions polítiques diverses als municipis. D'altra banda, les dades no contempnen en tots els casos el **cofinançament i la despesa pròpia municipal**
- En el seu conjunt, sembla que les mesures **no són suficients ni estan prou coordinades** per donar resposta eficaç al problema de la pobresa, considerant tant la necessitat de pal·liar situacions d'emergència com de fer front a les causes de fons.

● RECOMANACIONS

EN RELACIÓ AL PROCÉS DE RECOLLIDA I SISTEMATITZACIÓ DE DADES

Les **prioritats** de treball més immediates haurien de ser:

- Establir un **acord per compartir les dades dels serveis socials i d'habitatge** de cara a poder elaborar l'informe anual, amb revisió dels criteris utilitzats i l'ampliació de la informació directament procedent dels municipis.
- Adoptar un mateix programa de gestió de dades i/o un mateix protocol d'utilització.
- Treballar conjuntament per aconseguir dades de talls de les companyies de subministres; compilar informació més exhaustiva sobre les condicions d'habitatge i les actuacions en matèria de pobresa alimentària.
- Establir acords entre el Consell Comarcal i altres entitats supralocals per formalitzar la recollida de dades realitzada.

● RECOMANACIONS

PROPOSTA ORIENTACIONS POLÍTIQUES

- La lluita contra la pobresa ha de ser **una prioritat malgrat els indicis de millora econòmica**, per poder pal·liar de manera més efectiva les situacions d'emergència, però també actuar de forma més consistent i a mig termini per tal de fer front a les seves causes estructurals
- Cal impulsar el **debat programàtic i estratègic i la cooperació entre els diversos agents polítics i socials**, en un moment com l'actual, caracteritzat per un debat de fons molt rellevant sobre la pobresa. Especialment: sobre la renda bàsica i proposta de renda garantida de ciutadania a Catalunya; i els nous conceptes i actors socials al voltant del dret a l'habitatge digne, la sobirania alimentària, el treball digne.

OBSERVATORI
VALLÈS OCCIDENTAL

@VallesObserva

ccvoc.observatori@ccvoc.cat

www.ccvoc.cat

@consellvallesoc